

..... Σ Η Μ Α

Ο.- 'Ακοῦτε τῇ λαογραφικῇ ἐκπομπῇ τοῦ σταθμοῦ μας: " Ποντιακοὶ ἀντίπαλοι ",
πού γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης.

Μουσικὴ ἐπιμέλεια 'Ηρακλῆ Κοιθζίδη. Στὴ λύρα ὁ.....

..... τό σῆμα σβῆνει

Θά ἀκούσετε στὴν ἀρχὴ τοῦ προγράμματός μας τό τακτικὸ μας ραδιοσιῆτος, γραμ-
μένο ἀπὸ τὸ Στάθης Εὐσταθιάδης.

..... ΛΥΡΑ-ΚΟΥΔΟΥΝΙΑ

Θ.- " Ἀρ ὄφ.. ὄφ... θά ἐγνώρτσετε με ποῖος εἶμαι. Ὁ παλαλὸν ὁ γιόν, ὁ τέ² καὶ μα-
ναχὸς τῇ ~~ὄ~~ ὄρας τῇ Σουμέλας. Ἡ μάνα μ' ἔστ~~ε~~ελε με σὴ Σαλονίκη νά καζανεύω
παράδες κι' ἐγὼ σ' ὄλια ἀπάν' ἐκαζάνεφα κι' ἴναν πιπιλομάτεναν. Ἐγὼ ἄτεν καὶ
σὸ χωρίον καὶ Ἰντιαν ἐποῖνα, ἐσέγια ὄλτ² σὸ ναὶ καὶ ἐσουμαδεύτα² ατεν.

Σ.- Ὢ ἀπὸ μακριά) - Θεωρίδιαααα...

Θ.- 'Αδαιά εἶμαι μάνα.

Σ.- (ἀπὸ κοντά τώρα) 'Αδαιά ντό κιάθεσαι;

Θ.- Γιατί;

Σ.- Κι' ἄρ ἡμπορεῖ ὅθεν κι' ἄν εἶν ἔρχουνταν....

Θ.- Καλόν. Ἐγὼ... ἐξέρω, ἐσύ μὴ στεναχωρεῖσαι.

Σ.- Καλόν. "Ε.. ἄρ ἀτώρα ἡσύχασες;

Θ.- (γελᾷ) "Οφ ν' ἀ²ηλί ἐμέν.

Σ.- Ντό γελᾷς;

Θ.- (γελᾷ)

Σ.- Τσοῦρ' ἀτο, μ' εἶσαι λαφρός.

Θ.- Ἐξέρτ² ντό; Ἐντῶκειν σὸ νοῦ μ', ὄνταν εἶπες με, πῶς εἶμαι κι' ἄλλο ἀρσοῦης
κι' ἀ²ον σὸ²λον ἐμου. (γελᾷ) Καὶ ἀγνόν ἔρθε με.

Σ.- Κι' ἄρ ἐκεῖν' τὰ ἡμέρας ἐγουτούρεφες ἀλάι-μαλάι. "Εσκωνες κι' ἐθέ²κνες:- Ἡ
'Ασπασία κι' ἐ²χ θάρρος μέ τ' ἐμέν, κι' ἐ²χ θάρρος.-

Θ.- Καὶ μιὰρ φέμαν ἔτον; Γιατί κί λέγω ἀτώρα, Ζατί ἀμόμαν κι' ἐπρόφτασεν νά φα-
νεράν' τό θάρρος ἀ², ἄμαν ὀλίγον πολλά ἐγροῖ²α

Σ.- Ἀναθεμά σε σο²ιταρή. Ἡ καλατσὴ σ' ἀγνόν καὶ θαμαστόν.

Θ.- Νέ²σα. Εὐχαριστέθες μάνα, ἐσάρεφαν σὴν φή σ' ὄλια, ὅπως ἐγένταν;

Σ.- Μέτα γιατί νά μὴ εὐχαριστῶμεναι. "Ε... ἄλλα συνήθεια ἔχνε ἐκεῖν' καὶ ἄλλα
ἐμεῖς.

- Θ.- Σά πολιτείας ὅλ' ἀτά τὰ συνήθεια ἔχνε.
- Σ.- Καί γιάμ' εἶν ἄς ἐμέτερα κι' ἄλλο καλλίον;
- Θ.- Ἐ... μάννα τ' ἐμέτερα εἶν' παλαιά.
- Σ.- Ἄς λέγω σε, τ' ἐμέτερα τὰ συνήθεια κι' ἄλλο τσιατραφίλια εἶν. Οἱ ἀτωρισνοί κι' ἄλλο ἀπλά ἐφτάγνε, ἴντιαν ἐφτάγνε. Ἐνάτσαμε ἀπέδ' σὴν ὁτάν, ἄρ ἐγονού-
σεφάμ' ἐκεῖ οἱ καλεσμέν' ἄλλα κι' ἄλλα κι' ἐπ' ἐκεῖ ἔγιναν ἐκέρασαν ἑμας.
Ζατί ~~ἀπλά~~ καλατσίας ἀτουν τὰ περιττά πὰ κ' ἐγροίκανα. Σ' ἔλλενικόν ἀπάν',
σ' ἔλλενικόν ἀπάν', ἐχολόσπασα ἀλάι-μαλάι. Οὐχι... εἶπα, μίαν νά ἐτελείωνα
με κι' ἐδεβήναμε πλάν'. Νέησα, ἔρθεν ἡ σειρά σά δαχτυλίδια. Ἄρ ἐκεῖνα πὰ
κορπακόρια ἔλλαξαν κι' ἐμετέλλαξαν, εἶπαν μασχαρευτά λόγια, ἐγριλεύταν ~~ἀπλά~~
γέλτα, ἐτσάτ' ξαν-ἐβάριξαν, ἄρ ὅλεν τὰ ὑστερμά ἐδέκα κι' ἐγὼ πὰ τὴν εὐχή μ'
καί ἐγλήτσωσα. Ἀρτοῦν' σ' ἀτό ἀπάν' ἡ Σπασία, ἡ νῦφε μ', μέ τό θίσκον σό χέρ'
ἐσιάλωσεν νά κερᾶζ'. Κὰτ' ἄς ἐρωτῶ σε. Ὅταν ἐκέραζεν ἡ Σπασία, ἐσύ ντ' ἐπε-
γνες ἀπό πῖς' ἀτό; Ἄμον σιηλόπον ~~ἀπλά~~ τέκν' ἀτό κι' ἐχπάουσναι.
- Θ.- (γελᾷ) Τ' ἀτωρισμόν ἀοῖκον ἐν, Ντό ἐθάρρεσες μάννα. Κι' ἐπ' ἐκεῖ τ' ἄλλο
κί λές.
- Σ.- Ποῖον;
- Θ.- Ἡ Ἀσπασία ντό κ' ἐκράτνε μᾶς.
- Σ.- Ζατί ἔθρες καί τ' ἀτωρισνοὺς νά κρατοῦνε μᾶς. Ἐπι... σεράντα χρόνια μᾶς
ἐκράτνε τόν πεθερό μ'. Ἐρθαν κι' ἐπέθαναν καί τὴ λαλία μ' κι' ἔκσαν. Μέ τό
πούς-πούς' καί μέ τ' ἰσμάρια ἔλεγα ντό θά ἔλεγα.
- Θ.- Κρῖμαν.. κρῖμαν.
- Σ.- Ποῖον ἐν κρῖμαν;
- Θ.- Ντό κ' ἐκαλάτσευες τὰ πεθεριά σ', ἄρ ἀτό ἐν κρῖμαν. Ντό λολέσα μὴ ἔσνε καί
κι' ἐκαλάτσευες; Ὁ θεός ντό ἐδέκεν τὴ λαλίαν νά τσουρῶν' ἀτο οἱ ἀνθρώπ';
- Σ.- Καλόν-καλόν. Χά τό μᾶς κι' ἔτον καλόν. Καί τ' ἄλλα καί τ' ἄλλα τὰ ἔμορφα τ'
ἀτέτια μουν;
- Θ.- Γιάπέ, τὰ σουμάδια πῶς ἐπῆραν *ἡ Παναοίερον!*
- Σ.- Τὴν πλάση σ'. Σὴ κοριτσὴ μερέαν ἐτοιμάγουνταν ἔμορφα, ὅλια μέ τὴ σειράν.
Τὴ γαμπροῦ τό μέρος μέ τὴν κερμεντσέν καί μέ τ' ἀλάι ἔσκιζεν κι' ἐπέγνευ
καί μέ τὰ τραγωδίας ἐμπαιναν σό σπῖτ' τὴ κοροτσι'.
- Θ.- Ἐξέρω, κι' ἐπ' ἐκεῖ ~~ἀπλά~~ ἐμπαιναν ἀπέδ' ἐσιάλωναν τό μασχαρευτόν τὴν καλα-
τσὴν. Κάποτε ἐτσάτ' ξαν δυνατά. Π' ἔκουεν ἀτ' ἀπό μακριά, ἐθάρνευ ἐτάβιζαν.
- Γιόκ' ἀσ' ἐμέτερον τό ρακίλν θά πίνωμε ἀτώρα, γιόκ' ἀτώρα ἀσ' ἐσέτερον.-
Καί τὴν φὴν τῇ, γαμπροῦ ἐβγάλναν οὐς νά θά ἐφάνέρωναν τὴ νῦφεν.
- Σ.- Κι' ἄμ πῶς. Τὰ ἔμορφα καί τὰ νόστιμα ἄρ ἀτά εἶν'.
- Θ.- Καλά λές. Νόστιμα εἶν', ἄμαν ἀέτ' ἄμον πολλά ἀργεῦνε τ' ἐμετέρ'. Ἄ... μάννα

...έγω μή τερείς ντό λέγω άέτς, έγω σ' έμέτερα τ' άτέτια κι' άλλάζω κανενός.
"Αμαν ντό νά' έφτς, έβρέθαμε σή Σαλονίτην, έπήγαμε έμείς σ' έκεινούς άπάν'.

Σ.- "Ελπετ άέτς έρθαν τά πράματα.

Θ.- "Εγώ μάνα έγροίκς' άτο. Ξάι άμον κι' έσάρεφε σε τό τσιμπούς'.

Σ.- Μέτα ντό νά έσάρευε με. Ζατί ούς νά έκατήβαμε τ' αύτομοπήλ' έζάλτσеме άλλι-
μαλάι. "Επήγαμε έκεινά, ούς νά θ' έπεζαλιούμνε, έσκάλωσαν και τά σουμάδια, έσκά-
λωσαν έκειν' τ' άφορισμένον τό κουρτιόν. "Ημαρτα και ντό δυνατά πά παίζι
έδένε με άλλο ζαλάδαν, ότρία πά κι' έφένε με. "Ολια νέ'ησα, σ' όλια τά κεράγματα
άπάν', έδένανε με έναν τρανόν στρογγυλόν, κουφέτον θά έτον, άμον γιαλίν ό-
μοίαζεν. "Οσον έναν καρύδ' θά έτον. Νέ'ησα, έσέγν' άτο σό στόμα μ' και νιά νά
έβγάλ' άτο έπορώ και νιά νά διαβαίν' κα' έν"

Θ.- (γελά)

Σ.- Ντό γελάς; "Ε... Παναγία και Χριστέ μ', είπα, γουρταρέφτε με άπ' άδά σό καιόν.
"Επέρα τήν άπόφασιν νά έβγάλ' άτο, άμαν έντράπα. Κι' άρ άέτς' πά έτολαντού-
ρευ' άτο άπέσ' σό στόμα μ'. Σπιχτόν σισιάν τ' άφορισμένον, νά έτσακουόν κι' "
έτον. "Αρ νέ'ησα, ένα χάπαρα έρθεν κι' έσπασεν. Ούχι... δάξα θσοι ό θεός, έγουρ-
ταρέυτα είπα. Τ' άπέσ' μαλακόν έτον. "Αμαν πώς κι' όκνείς, έπην έκειν' τό γλύ-
κισμανά σό σαπεμένον τό δόντι μ' άπάν' και έσκάλωσαν νά πονεί και έκεινο.
"Εβασανίγα και μέ τ' έκεινο πά έναν καιρόν κι' έπ' έκει έπίασε με έναν άφο-
ρισμένον κιφαλόπονον, τεμιάι ξάι μ' έρωτάς. Τό κουρτιόν ζατί ξάι κι' έστάθεν

Θ.- (γελά) Τήν πλάση σ' μάνα, άμον ντό λές χαράμ έπην ήμέρα για τ' έσέν.

Σ.- Πώς κι' όκνείς.

.....ικτυπā ή πόρτα

Θ:- "Εμπρός:

Σ.- "Ελάτε, ποίος είσνε;

Γ.- Καλημέρασα.

Α.- Καλημέρα (ταυτόχρονα) .

Σ-Θ.- Καλημέρα, καλήμέρα.

Σ.- Καλώς τόν συμπέθερο μ' και τή νύφεμ'.

Γ.- Καλώς σās βρήκαμε, καλώς σās βρήκαμε.

Α.- Πώς σέ έρωθύμεσα μητέρα:...

Σ.- "Ετσι άγλήγορα;... "Εμπρ' ήμέραν τή Πέφτ' κατέβηκαμε και έναναμε τά σουμάδια
και άμέσως μέ έρωθύμεσες;

Α.- Ναί μητέρα. "Εγώ πολλά... άγαπώ σε.

Γ.- "Η κόρη μου είναι ξετρελλαμένη μαζί σας.

Σ.- Τ' έμόν ό γιόν πά παστάν έζάντυνεν.

ΟΛΟΙ.— (γελοῦν)

Θ.— Μέ συγχωρεῖτε, ἐγὼ θά πάω, μέχρι τὸ ἀλῶνι μιὰ βόλτα. Σᾶς ζητῶ ἰδιαιτέρως συγγνώμην πατέρα. πού δέν ἦρθα νά σᾶς πάρω ἀπό τὸ αὐτοκίνητο, ἂν καί πρόσεχα νά ἀκούσω τή βοή τοῦ αὐτοκινήτου.

Γ.— Δέν πειράζει, δέν πειράζει.

Α.— Κι' ἐγὼ πά θά πάω νά κοιτάξω ἡ Ἀπρίλα ἔρθεν; θά παίρω καί τὸ ἀλμεγάδι...

Σ.— "Ὁχι—ὄχι, πὸ ἀλμεχτέρ' θά λές. Ἀλμεγάδι εἶναι τὸ χτήνον, πού δίνει γάλαν. Ἐντῶκεν στό νοῦ σου;

Α.— "Α...ναί θυμήθηκα, φεύγω λοιπόν.

Σ.— Κάθια ἀπ' ἐδῶ συμπέθερε.

Γ.— Μάλιστα. Ὡραῖα λοιπόν. Μιὰ χαρά εἶναι τὸ χωριό σας.

Σ.— Ἐμορφον ἔν.

Γ.— "Ε...λοιπόν, ποιές ἐντυπώσεις ἀπεινόμισες ἀπό τίς προχθεσινές ἀρραβῶνες τῶν παιδιῶν μας;

Σ.— Γιά τὰ σουμάδια ὁμιλᾶς; Μέτα ἐσεῖν τὰ κάνετε ἄλλο—λογῶν.

Γ.— Ἀλογον;

Σ.— Γιόκι τσιάνουμ, τεμιάν ἐσεῖν τὰ κάνετε ἀλλέως κι' ἐμεῖς ἀλλέως, ἐγροίκησεσ.

Γ.— Ἐγροίκησα, ἐγροίκησα, Πάντος εὐχαριστήθηκες, ἔτσι;

Σ.— Ἐπορῶ νά λέγω ὄχι. Ζαλάδα αὐτοκινήτῃ ἔναν, κουρτιόν δύο, στρογγυλά κουφέτα ἄμον γυαλία τρία, καί τάραμαν τσιμιδὴ τέσσερα.

Γ.— Δηλαδή, ἂν ἔλλειπε ἡ ζαλάδα τοῦ αὐτοκινήτου, οἱ ἐντυπώσεις σας θά ἦταν ἄριστες;

Σ.— Ναί—ναί.

Ε.— Μέ τὸ καλὸ νά κάνωμε καί ^{γῶ} γάμο, θά καῖ τὸ πελεκοῦδι τότε. Ἐγὼ ὁ Γεράσιμος ὁ γεροξοῦρας, θά γίνω μωρό παιδί καί θά διασινεδάσω μέ τήν ψυχὴ μου.

Σ.— Κι' ἐγὼ ἡ Σουμέλα θ' ἀφήν' ἄτο λειφτόν; Νέτσα, τί ὥρα ἔχεις;

Γ.— Ἡ ὥρα εἶναι δύο παρά τέταρτο.

Σ.— Τήν πλάση σ', τήν πλάση σ':...

Γ.— Ποῦ πᾶς;

Σ.— Θά ζουλίζω τὸ κουμπί.

..... Λ Υ Ρ Α

"Αρ ἀτό ἔτον.

Γ.— "Α...τήν ποντιακὴ ἐμπομπή πῆρες.

Σ.— Μέ τή σειρά μ' ἐγὼ πά θά ζαλίζω σε. Ντό ἐθάρρεσες κουρτιόν ἔν, κουρτιόν,

....γράφ-γράφ και γροῦ-γροῦ; Ἀτώρα τίβριμ·τίβριμ·συμπέθερεεεεε....

Γ.- (γελᾷ) Ὁρατα-Ὁρατα, θά τ' ἀκούσωμε εὐχαρίστως.

Α.- (ἀπό μακριά) Ἀνοίξτε το πιά δυνατά....

Σ.- Νά τρώγωμε τή χαρά; Ἐ...συμπέθερε ἡ κόρη σου ἐγέντον τ' ἐμέτερον.

Γ.- Ἀφοῦ τήν κάνατε νόφη, εἶναι πιά δική σας, θά ποντικοποιηθῇ.

Σ.- Τά πεντικούδια πᾶ ντ' ἔχκευες;

Γ.- (γελᾷ) Δέν εἶπα ποντίκια .(γελᾷ)

Σ.- Ἄμον τόν γιό μ' ἐσύ πᾶ πολύ χουλχουνίζεις.

Γ.- (γελᾷ) Ἔτσι-ἔτσι ὅπως λές, στή χαράν θά φάωμεν και θά πιούμεν και θά τραγουδήσωμεν και θά χορεύωμεν και ὅλα θά κάνωμεν. (γελᾷ)

Σ.- Θεέ μ' σό καλόν νά φέρτ' ἀούτα τά γέλια.

Γ.- Καί δέ γελάς κι' ἐσύ συμπεθέρας;

Σ.- Ἀπέσ' σή μέσ' ;

Γ.- Ναί-ναί. (γελᾷ) Τό γέλιο εἶναι τροφή.

Σ.- (γελᾷ) Ὅταν ἐποῖμεν ἐμέν πᾶ κι' ἐγέλασα. Τῇ πολιτείας ἀνθρώπ' ντ' ἀνάγκην ἔχνε, γελοῦν και κῶσμος κι' ἔν.

..... ΛΥΡΑ-ΚΟΥΔΟΥΝΙΑ

Ο.- Σᾶς παρουσιάσαμε τήν τρίτη ραδιοφωνική μας σκηνή, γραμμένη ἀπό τόν Σταθὸν Εὐσταθιάδῃ. Ἐλαβαν μέρος: Ὁ Ἡρακλῆς Κομοζίδης ὡς Θωδωρίδας, ἡ Μαρία Εὐσταθιάδου ὡς Βουμέλα, ὁ Νῆκος Εὐσταθιάδης ὡς Γεράσιμος και ἡ Παναγιώτα Παναγιωτίδου ὡς Ἀσπασία.

..... ΛΥΡΑ-ΚΟΥΔΟΥΝΙΑ σβήνουν

Ἀκοῦστε τώρα, φίλοι ἀκροαταί, τὸ εἰδυλλιακὸ τραγοῦδι: "Χαίρετε, φίλοι μου"

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Συνεχίζομε τὸ πρόγραμμά μας μέ τὸ τραγοῦδι: Ἡ κόρ' ἐπῆεν σὸν παρχάρ'.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Και γιὰ τέλος τὸ εὐθυμὸ τραγουδάει: Ἡ Τριγώνα.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ἀγαπητοί μας φίλοι, μαζί σας και πάλι τήν ἐρχόμενη Δευτέρα τήν ἴδια πάντα ὥρα. "Εὐχαριστοῦμε σας, ποῦ ἀκούτε μας".

..... Σ Η Μ Α

Ἀκούσατε τῇ λαογραφικῇ μας ἐκπομπῇ " Ποντιακοὶ ἀντίλαλοι ", ποῦ γρά-

φει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Σταθης Μυσταθιάδης.

Μουσική ἐπιμέλεια Ἡρακλῆ Κομοζίδη. Στὴ λύρα ὁ

..... τὸ σῆμα σβῆνει